

BİLİNÇLİ
&
GÜVENLİ
İNTERNET
KULLANIMI
İÇİN

10
ADIM

01

AİLELE PAYLAŞ

Bilgisayarım, akıllı telefonum ya da diğer elektronik cihazlarım aracılığıyla beni rahatsız eden bir kişi veya durum olursa derhal bunu ailemle paylaşacağım.

02

AİLENDEN MÜSAADE AL

Aile büyüklerimden müsaade almadan kendime veya başkalarına ait hiçbir fotoğrafı, videoyu ve görsel materyali sosyal ağlarda ya da diğer online platformlarda paylaşmayacağım.

03

İZİNLİ İLETİŞİM KUR

Anne ve babamın haberi ve izni olmaksızın, tanımadığım kişilerle online olarak görüşmeyeceğim. Böyle kişilerle akıllı telefon aracılığıyla iletişim kurmayacağım.

04

KÖTÜ MESAJLARI BİLDİR

Beni tehdit veya rahatsız eden, dalga geçen ya da kendimi kötü hissetmeme neden olan her türlü mesajı önce anne ve babama bildireceğim. Bu tür mesajları almamın kesinlikle benim suçum olmadığına farkında olacağım.

05

KİMSEYİ İNCİTME

Kendim de bir siber zorba olmayacağım! Sosyal medya, e-posta veya akıllı telefon gibi dijital iletişim araçlarını kullanarak kimseyi incitecek söz yazmayacak, dedikodu yapmayacağım.

06

KİŞİSEL BİLGİLERİNİ PAYLAŞMA

Ev adresimizi, telefon numaramı, aileme ait iş yeri ve telefon bilgilerini onların haberi ve izni olmadan kesinlikle hiç kimseye paylaşmayacağım.

07

ŞİFRENI PAYLAŞMA

Bilgisayarım, sosyal medyada ve mobil cihazlarımda kullandığım şifreleri ailem dışında kimseye söylemeyeceğim. Bu şifreleri isteyen bir arkadaşım bile olsa, hemen anneme veya babama haber vereceğim.

08

İÇERİĞİ AİLELE BELİRLE

İnterneti ve sosyal medyayı kullanacağım zamanı, ziyaret edebileceğim web sitelerini ve uygulamaları aile büyüklerimle birlikte belirleyeceğiz.

09

İNTERNETİ DOĞRU KULLAN

Ailemin tüm bireylerinin interneti doğru şekilde kullanmasını, daha keyifli vakit geçirmelerini ve yeni şeyler öğrenmelerini sağlamak için onlara yardımcı olacağım.

10

DOSYALARI İZİNLE İNDİR

Bilgisayarım, akıllı telefonum ya da diğer elektronik cihazlarım aracılığıyla beni rahatsız eden bir kişi veya durum olursa derhal bunu ailemle paylaşacağım.

Siber Zorbalık

Hangi Eylemler Siber Zorbalık Kapsamına Girer?

Aşağıda siber zorbalık kapsamına giren davranışlar sıralanmıştır. Çevrimiçi ortamlarda kendiniz, bir yakınınız veya çocuğunuz bu durumlara maruz kalıyorsa siber zorbalıkla karşı karşıyasınız demektir.

Dedikodu: Kamuoyunda spekülasyon oluşturma. Çevrimiçi ortamlarda hakkınızda kasıtlı ve alenen dedikodu yapılması.

Dışlama: Bir grup arkadaştan bir kişiyi ayırma. Özellikle okulda başlayan ve siber ortamda devam eden dışlanma.

Taciz: Sürekli ve kasıtlı olarak yapılan zarar verici ve rahatsız edici davranışlar.

Takip: Her an izlendiğini hissetme. İnternette başlayıp, gerçek hayata yansıyan takip ediliyormuş hissi.

Trollemek: Kasten ve maksatlı olarak yapılan provokasyon (kışkırtma) ve örtülü hakaret, sabote.

Yorumlar: Yazı, fotoğraf, video yoluyla yapılan hakaret ve küfür içeren negatif iletiler.

Saygısızlık: İletişimde haddi aşmak ve bunu devam ettirmek.

Sahte Hesap:

Kurban adına sahte hesaplar oluşturarak ve bu oluşturulan sahte hesaplar

yoluyla tehdit ve zorbalığı sürdürmek.

Kandırma: Başkalarının çeşitli, gizli bilgilerini yayınlamak ve bunları çarpıtarak insanları aldatmak, dolandırmak.

Manipüle: Kurbanın kendisi gibi davranmak.

Web ve iletişim teknolojisinde yaşanan hızlı gelişmelerle birlikte insanlar arasındaki iletişim ve ilişki sanal ortamlara taşınmıştır. İnsanların birbirleriyle tanışması, iletişime geçmesi, içerik paylaşımında bulunması, tartışma ortamı oluşturması ve ortak ilgi alanları etrafında gruplar oluşturması sürekli gelişen web teknolojisiyle birlikte oluşan bir durumdur.

Sosyal paylaşım ağlarının dünya ile birlikte ülkemizde de kullanıcı sayısı hızlı bir şekilde artmakta, gerçek ve sanal dünya ayrımı giderek ortadan kalkmaktadır. Bu artış ile birlikte internet ve sosyal ağlar, bilinmeyen, fark edilemeyecek veya algılanması zor, pek çok tehdit ve tehlikeyi de beraberinde getirmiştir. Bu tehlikelerden biri olan "siber zorbalık"; utanç verici kaba davranışların, küfürlü konuşmaların ve başkalarına karşı düşmanca çevrimiçi ileti, tehdit, taciz ve negatif yorumların, izinsiz fotoğraf paylaşımının, e-posta, web siteleri, sosyal ağlar ve mesajlaşmalar aracılığı ile kasıtlı olarak gerçekleştirilmesi eylemidir.

Bir başka deyişle, kullanıcılara karşı teknik veya ilişkisel tarzda zarar verecek bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanarak yapılan paylaşımlar ve davranışlar siber zorbalık kapsamına girer. Elektronik ortamlarda yapılan zorbalık "elektronik zorbalık", "sanal zorbalık" veya "siber zorbalık" olarak da adlandırılır.

Sanal ortamlarda kullanıcıların davranış biçimleri gerçek hayattan farklıdır. Kullanıcılar bu ortamda sanal kimlikler oluşturmakta, duygu, düşünce ve çeşitli bilgileri tanınma korkusu yaşamadan rahatlıkla paylaşabilmektedir. Bunun bir sonucu olarak dedikodular, tehditler ve uygunsuz içerikler İnternette çok hızlı bir şekilde yayılmakta ve genç nesli hem siber zorba hem de siber mağdur yapabilmektedir.

Dijital oyunların içerisinde yer alan şiddet ya da sosyal ağlarda maruz kalınan siber zorbalığın ise, özellikle çocukların fiziksel ve ruhsal gelişimine karşı olumsuz bir etkisi vardır. Siber zorbalıkta saldırgan ile saldırıya uğrayan arasında fiziksel bir temas olmamasına karşın saldırıya uğrayan kişi psikolojik açıdan zarar görür. İnternet ortamında kullanıcıların en fazla sorun yaşadıkları zorbalık, yabancılarla tanışma, dolandırıcılığa ya da istismara maruz kalma ile bilinçsiz veri paylaşımı konularında yaşanmaktadır.

DARICA GÖKŞEN MUSTAFA YÜCEL ANADOLU LİSESİ E-GÜVENLİK

Siber Zorbalıktan Korunmanın İpuçları Nelerdir?

- Her şeyden önce iletişim araçları ve internet bilinçli kullanılmalıdır.
- Ele geçirilmesi ve tahmin edilmesi zor kullanıcı şifresi belirlenmelidir.
- Güvenlik (antivirüs vb.) yazılımları güncel olmalıdır.
- Yüz yüze ilişkilerdeki etik kurallar sanal ortamda da aynıyla uygulanmalıdır.
- Tanınmadığınız kişilerden gelen mesajları okumamak, onaylamamak, paylaşmamak ve engellemek sizi her zaman daha güvenli kılar.
- Kişisel bilgilerinizi size özeldir, başkalarıyla paylaşmamalıdır.
- Web sitelerini gezinirken şüpheli olun, bilginin kaynağını araştırın ve kişisel bilgilerinizi her web sitesinde paylaşmayın.
- Size gelen kimliği bilinmeyen maillere dikkat edin. Sahte hesap olma ihtimalini göz önünde bulundurun ve bu gibi durumlarda dikkatli olun.
- Gerçek hayattaki davranış biçimi sanal ortamda da korunmalı ve siber zorbalığın suç olduğu bilinmelidir.

